

אחת שמעה את הבשורה, אחת מחכה בחרדה, אחרים שואלים בדאגה ובתקווה, ישעהו שהפקידים בודקים את הרשימה

אגרוף קמוץ בתמונה למעלה נראית אשה זו בשעה שנודע לה כי קרוב משפחה ניספה במטוס. היא ממררת בבכי באגרופים קמוצים.

תחולמים אשה בהריון שרועה מעולפת למחצה על אחת הכרסאות במל' התעופה בלוד. קרובת משפחה יושבת לידה, מנסה להרגיע אותה.

המערבולת

פיצוץ מטוס „טוויסאייר” פותח שלב חדש במלחמת ישראל-ערב. עוד שלב.

אולי השלב האחרון. אולי השלב שלפני-האחרון.

***

השלב הראשון של הסיכסוך התחיל עם ראשית ההתיישבות היהודית החדשה בארץ-ישראל.

אז לבש אופי כפרי-מקומי — סיכסוכי קרקעות בין כפר לכפר, סיכסוכים בין עובדי-אדמה יהודיים ורועים ערביים, שעלו על אדמותיהם. התנגדות של ארסים אשר איבדו את מקור-פרנסתם, עם מכירת האדמות לק"ל, בידי אפנדים ערביים. וגם פעולות של בריונים וכתסנים סתם, שרצו לרדות ביהודים החדשים. לא היה זה עדיין סיכסוך כללי, ואף לא סיכסוך בעל אופי לאומי מוגדר. הוא דמה לסיכסוכים שהתלקחו במקומות רבים בעולם בין מתיישבים לבנים ובין בני האוכלוסייה המקומית.

אך היה בו אות לבאות — ראשית הפצע. גם מבחינת הנשק היה זה סיכסוך תמים — מקלות, סכינים, ורק לעיתים רחוקות אקדחים ורובים.

***

השלב השני של הסיכסוך נפתח עם הצהרת בלפור, ובא לידי גילוי ברור ב„מאורעות” 1920.

היה זה סיכסוך ברור בין היישוב היהודי החדש ובין האוכלוסייה הערבית, שהתחילה להגדיר את עצמה כ„פלסטינית” (עד אז לא היה תחום כליכך ברור בין „פלסטיין” ובין „סוריה”).

סיכסוך זה מצא את ביטויו ב„מאורעות” שפרצו כל כמה שנים, עם גבור גלי העלייה היהודית. הוא הגיע לשיאו ב„מאורעות” 1936—1939, אשר הערבים קראו להם „מרד”. בצד המאורעות הגדולים אירעו אלפי סיכסוכים מקומיים קטנים, לא פעם סביב עקרון „העבודה העברית”, שבגללו סולקו פועלים ערביים ממקומות עבודה יהודיים.

במרוצת שלב זה התגבשה בצד הפלסטיני מנהיגותו של האג' אמין אל-ח'וסייני, ואילו בצד העברי התגבשו ארגוני-המגן הגדולים — ההגנה (על גילגולה השונים), אצ"ל ובסוף לח"י.

הנשק הצטמצם עדיין בתחום הכלים האישיים — רובים ואקדחים. רק לבסוף החלו מופיעים מיקלעים ומרגמות קלות.

***

השלב השלישי התחיל במאי 1948, עם התערבותם של צבאות המדינות הערביות.

מעטים ביישוב היהודי ציפו לכך. בינואר 1948 קבעו כל המומחים של הסוכנות היהודית, בהתייעצות שנתקיימה בבית בן-גוריון, כי אין לצפות להתערבות מדינות ערב, וכי האוייב היחידי הוא ערביי פלסטיין, המתנגדים לחלוקת הארץ.

מן קצר לפני החלטת-החלוקה עוד הופיעה התומרות הפילהר-מונית הישראלית (או „הארץ-ישראלית”) בקונצרט חגיגי בקאהיר, ונתקבלה בברכה על-ידי ראש ממשלת מצרים, נחאס באשא. מוכיר הליגה הערבית, עבד-אלרחמן, הצטלם כשהוא לוחץ את ידי משה שרת.

מאז מאי 1948 נגרפו כל ארצות-ערב לתוך הסיכסוך, בזריחה-רזו, עד שכיום אין ערבי בין האוקיינוס

האמריקני וזביד איראן שאינו צד במאבק למען „זכר יות העם הפלסטיני”

הנשק התקדם למטוסים על-קוליים, שריון משוכלל, סוגים ראי שונים של טילים.

***

ככל שהתקדם השלב השלישי, התחיל והתפתח בצדו השלב הרביעי. בשלב זה נגרפו לתוך הסיכסוך היהודים בעולם כולו. יהודי העולם מתייחסים כאהדה טבעית לישראל. כשנראה היה שישראל נתונה בסכנה. נולד בין יהודי העולם הרצון הטבעי להושיט לה כל העזרה האפשרית. הדבר בא לידי גילוי בולט במאי 1967, והוא מקיף עתה את כל המישורים הכלכליים, המדיניים והצבאיים.

במקביל גברה נטיית הערבים לראות בכל יהודי העולם כן-ברית לישראל ואוייבו הערבים.

אף כי הערבים עומדים על טענתם שהם מבחינים בין „ציונים” ו„יהודים”, ניטשטש הבדל זה במציאות. נוצרו קשרים בין אירגונים אנטי-שמיים וגורמים ערביים שונים. התחילו התקשויות במוסדות יהודיים.

***

ההתקשות במטוס טוויסאייר (אם יוכח סופית שהיתה זאת מלאכה של חבלנים פלסטיניים) פותחת שלב חמישי, בו נגרפת אוכלוסיית העולם כולו לתוך המערבולת.

איפיונית ביותר לשלב זה טמינת הפצצה בשקדואר, שהובל במיקרה במטוס אוסטרי בין שני יעדים אירופיים, בדרכו לישראל. הייסוס יא היה בדרך לישראל, ושום ישראלי לא טס בו. אילו רצליחה ההתקשות, היו נהרגים אך ורק זרים — כשהמטרה היעדרה היא לחבל בשקדואר של ישראל.

אם תתפתח מגמה זו, עלול כל אדם בכל ארץ בעולם ליפול קורבן, באורח מוקרי, לסיכסוך שאינו נוגע לו, ושחפך עתה מאבק עולמי.

***

ייתכן עוד שלב שישי — השלב של מלחמת-עולם. מדינאים אמריקאיים מדברים על כך בגלוי, ריצ'ארד ניקסון הכיירו באחד מנאומיו, ולדעת האמריקאים מדאיגה אפשרות זו גם את הסובייטים.

הפחד הוא כי הסיכסוך יפתוך עד כדי כך, עד כי שתי מעצמות-העל ייגרפו לתוכו, ולוא גם במיקרה, בשעה שאחת מהן תנסה להציל את קיום מדינת-החסות שלה — ברית-המועצות את מצרים הנאצי-רית, או ארצות-הברית את ישראל.

אף כי כרגע נראית אפשרות זו רחוקה, הרי היא תיתכן בהחלט מבחינה תיאורטית. עם הופעת נשק גרעיני במרחב, בצורה זו או אחרת, בעתיד הנראה לעין — תגבר אפשרות זו, של מלחמת-עולם, שבעתים.

***

הסיכסוך הישראלי-ערבי דומה למערבולת, שמוקדו הוא הסיכסוך הפלסטיני, והגורף לתוכו את כל סביבתו, במעגל מתקדם והולך. אפשר להשוותו גם לסרטן, שהתחיל כפגע קטן, ולא זכה לטיפול במועדו. הוא מתרחב והולך, עד שכל הגוף העולמי יהיה נגוע בו.

אם רוצים לעצור את התפשטות הנגע הקטלני, יש לרפא את מקור המארה.

אורי אבנרי